

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. สมมติฐาน 5 ประการของทฤษฎีการรับภาษาที่สอง

1.1 สมมติฐานการรับภาษาและการเรียนรู้ภาษา (The Acquisition-Learning Hypothesis)

1.2 สมมติฐานลำดับธรรมชาติของการรับภาษา (The Natural Order Hypothesis)

1.3 สมมติฐานการตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา (The Monitor Hypothesis)

1.4 สมมติฐานตัวป้อนทางภาษา(The Input Hypothesis)

1.5 สมมติฐานตัวกลั่นกรองทางด้านจิตใจ(The Affective Filter Hypothesis)

2. การสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดวิีธีธรรมชาติ

2.1 หลักการสำคัญของการเรียนการสอนตามแนวคิดวิีธีธรรมชาติ

2.2 การสอนตามแนวคิดวิีธีธรรมชาติและทฤษฎีการรับภาษาที่สอง

2.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิีธีธรรมชาติ

2.4 กิจกรรมเพื่อการรับภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนตามแนวคิดวิีธีธรรมชาติ

2.5 การทดสอบและการวัดผลทักษะทางภาษา

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามแนวคิดวิีธีธรรมชาติ

1. สมมติฐาน 5 ประการของทฤษฎีการรับภาษาที่สอง

Krashen (1987) นักภาษาศาสตร์ประยุกต์แห่งมหาวิทยาลัย Southern California ได้กล่าวถึงทฤษฎีการรับภาษาที่สอง อันประกอบด้วยสมมติฐาน 5 ประการ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการสอนภาษาตามแนวคิดวิธธรรมชาติ ได้แก่

1.1 สมมติฐานการรับภาษาและการเรียนรู้ภาษา (The Acquisition – Learning Hypothesis)

สมมติฐานนี้ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ภาษาว่ามีอยู่ด้วยกัน 2 ลักษณะ คือ

1) การรับภาษา (Acquisition) เป็นกระบวนการเรียนรู้ภาษาโดยที่ผู้เรียนใช้ภาษาในการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆอย่างเป็นธรรมชาติ โดยไม่รู้สึกรู้ว่าตนเองกำลังเรียนภาษานั้นอยู่ ผู้เรียนไม่ต้องกังวลว่าตนเองจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของภาษาและกฎเกณฑ์ต่างๆ ดังนั้นข้อผิดพลาดอันเกิดจากการใช้ภาษานั้นจึงไม่จำเป็นที่จะต้องได้รับการแก้ไขอยู่ตลอดเวลา トラบเท่าที่สิ่งที่ต้องการจะสื่อสารนั้นยังสามารถสื่อความหมายได้ ลักษณะการเรียนแบบนี้คือ การเรียนภาษาแบบธรรมชาติที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ทางภาษาขึ้นตามธรรมชาติ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกับการเรียนรู้ภาษาแม่ที่เด็กเล็กๆไม่ต้องได้รับการสอนทางด้านโครงสร้างของภาษาหรือกฎไวยากรณ์ต่างๆ แต่มุ่งเน้นการใช้ภาษาไปเพื่อการสื่อสารเป็นสำคัญ ผู้ที่เรียนภาษาโดยวิธีการรับภาษาจึงไม่มีความรู้ทางด้านไวยากรณ์ที่แม่นยำ แต่ทว่าในการใช้ภาษานั้นผู้เรียนจะได้รับทราบกฎไวยากรณ์ทางอ้อม ซึ่งผู้เรียนจะใช้ความคุ้นเคยที่จะเลือกคำตอบว่าคำตอบใดน่าจะเป็นคำตอบที่ถูกและคำตอบใดเป็นคำตอบที่ผิด นักทฤษฎีภาษาที่สองสันนิษฐานว่า เด็กมีการเรียนภาษาโดยกระบวนการรับรู้ ส่วนผู้ใหญ่มีการเรียนภาษาแบบการเรียนรู้ภาษา อันที่จริงแล้วผู้ใหญ่ก็สามารถรับภาษาได้เช่นเดียวกัน และการรับภาษาของผู้ใหญ่ก็เป็นวิธีการที่เป็นประโยชน์อย่างมากในการเรียนภาษาเช่นเดียวกับการเรียนของเด็กเล็ก (Krashen, 1987: 10)

2) การเรียนรู้ภาษา (Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ภาษาแบบรู้ตัว โดยที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางภาษา และผู้เรียนต้องคำนึงถึงความถูกต้องในการใช้ภาษาอยู่ตลอดเวลา ผู้เรียนต้องใช้ความระมัดระวังเพื่อให้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ต่างๆของภาษา การเรียนรู้ภาษาจึงเป็นการเรียนทางด้านกฎเกณฑ์ หลักไวยากรณ์ และหลักการต่างๆของภาษา ซึ่งวิธีการนี้เป็นวิธีการเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาเท่านั้น แต่ผู้เรียนไม่สามารถสื่อสารได้

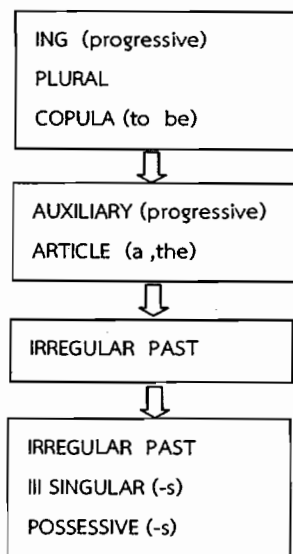
ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า การรับภาษาเป็นกระบวนการรับภาษาโดยไม่รู้ตัว การรับภาษาจะเกิดขึ้นเมื่อผู้รับเข้าใจในข้อความที่เป็นภาษาเป้าหมาย (ภาษาอังกฤษ) สนใจที่ความหมาย

ของภาษา (meaning) ไม่ใช่รูปแบบของภาษา แต่การเรียนรู้ภาษานั้นเป็นกระบวนการเรียนรู้ภาษาแบบรู้ตัว เป็นการเรียนภาษาที่ผู้เรียนรู้ว่าตนเองกำลังเรียนภาษา และต้องระมัดระวังในการใช้ภาษา เพื่อให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์อยู่ตลอดเวลา เน้นที่ตัวรูปแบบของภาษา (form) และผู้เรียนสามารถพูดอธิบายเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ทางภาษาได้

1.2 สมมติฐานลำดับธรรมชาติของการรับภาษา (The Natural Order Hypothesis)

สมมติฐานนี้เป็นสมมติฐานของการรับโครงสร้างไวยากรณ์ทางภาษา ซึ่งเป็นการเรียงลำดับตามความยากง่าย ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้หลักไวยากรณ์บางเรื่องก่อน และสามารถนำหลักเกณฑ์ที่เรียนรู้ก่อนมาใช้เป็นพื้นฐานในการรับกฎเกณฑ์ใหม่ๆ ดังที่ Brown (1973 cited in Krashen, 1987: 12) ได้กล่าวถึงการรับรู้ภาษาอังกฤษของเด็กที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ว่า เด็กมีการรับรู้หน่วยย่อยของคำ และหน้าที่ของคำก่อนกฎไวยากรณ์อื่นๆ เช่น ผู้เรียนทราบกฎการเติม ing ในโครงสร้าง He is playing baseball. และการเติม s ในโครงสร้างพหูพจน์ เช่น two dogs ก่อนการเติม s หลังกริยาที่ประธานเป็นเอกพจน์บุรุษที่ 3 เช่น He lives in New York. ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Dulay and Burt (1974 cited in Krashen, 1987: 12-13) ที่กล่าวถึงความสำคัญของลำดับธรรมชาติของการรับภาษาในหน้าที่เป็นหน่วยคำที่แสดงหลักไวยากรณ์ว่า เด็กที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง มีการรับรู้หลักเกณฑ์ทางภาษาได้ตามลำดับเช่นเดียวกับผู้ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่หนึ่ง ในการสอนทางด้านไวยากรณ์ตามลำดับธรรมชาติของการรับภาษา ไม่จำเป็นที่จะต้องเรียงลำดับตายตัว เพียงแต่ควรเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เพื่อให้ผู้เรียนจะสามารถนำโครงสร้างที่ง่ายไปใช้ในการทำความเข้าใจกับโครงสร้างที่ยากต่อไป ลำดับธรรมชาติของการรับภาษาของผู้ใหญ่ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่แน่นอน เช่น หากผู้ใหญ่ทำการทดสอบทางด้านไวยากรณ์ (grammar tests) ลำดับธรรมชาติของการรับภาษาดังกล่าวก็จะไม่ปรากฏออกมา แต่จะปรากฏเมื่อผู้ใหญ่ใช้ภาษาในการสื่อสาร

การรับภาษาในเรื่องหน่วยคำของภาษาหรือโครงสร้างไวยากรณ์ทางภาษาของเด็กที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองจะเกิดขึ้นตามลำดับธรรมชาติของการรับภาษาสรุปดังแผนภาพได้ดังนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงลำดับธรรมชาติของการรับภาษา
ที่มา: Krashen and Terrell (2000: 29)

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า การรับภาษาในเรื่องหน่วยคำของภาษาหรือโครงสร้างไวยากรณ์ทางภาษาของเด็กที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองนั้นจะเกิดขึ้นตามลำดับธรรมชาติของการรับภาษาซึ่งมีลำดับก่อนหลังกัน

1.3 สมมติฐานการตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา (The Monitor Hypothesis)

สมมติฐานนี้กล่าวถึง การเรียนรู้ภาษาที่สองว่า แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ในส่วนแรกนั้นเป็นส่วนของการรับภาษา ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเริ่มออกเสียงภาษาที่สองซึ่งส่งผลต่อความคล่องแคล่วในการใช้ภาษา ในส่วนที่สองเป็นส่วนของการเรียนรู้ ซึ่งทำหน้าที่ในการตรวจสอบหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพื่อให้เกิดความถูกต้องในรูปแบบของการออกเสียงหลังจากกระบวนการสร้างภาษาจากกระบวนการรับภาษา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงแก้ไขนั้นผู้เรียนสามารถทำได้ด้วยตนเอง กฎเกณฑ์ทางภาษาและการเรียนแบบรู้ตัวมีบทบาทสำคัญในการจำกัดความสามารถทางด้านการใช้ภาษาที่สองในการสื่อสาร Krashen (1987: 16-17) ได้กล่าวถึงเงื่อนไข 3 ประการซึ่งจะช่วยให้สมมติฐานการตรวจสอบมีประสิทธิภาพมากขึ้นได้แก่

1) เวลา (Time) ผู้เรียนภาษาที่สองจะสามารถใช้กฎเกณฑ์ทางภาษาที่เรียนมาได้ต้องมีประสิทธิภาพเมื่อผู้เรียนมีเวลาเพียงพอ

2) การเน้นรูปแบบการใช้ภาษา (Focus on Form) การตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยเวลาอย่างเพียงพอ หากไม่มีเวลาเพียงพอ ผู้เรียนต้องมุ่งเน้นด้านรูปแบบของการใช้ภาษาหรือการระวางในเรื่องของความถูกต้องเป็นหลัก Dulay and Burt (1974 cited in Krashen, 1987: 16)

3) ความรู้เรื่องกฎเกณฑ์ (Know the Rule) เจื่อนไข่นี้มีความจำเป็นอย่างมาก ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ นักภาษาศาสตร์ได้กล่าวว่า โครงสร้างทางภาษานั้นเป็นสิ่งที่ซับซ้อนมาก ดังนั้น ผู้เรียนจึงมีความรู้ทางด้านภาษาเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งเท่านั้นจากไวยากรณ์ทางด้านภาษาทั้งหมด และแม้นักเรียนที่เก่งที่สุดก็ไม่สามารถรู้ถึงกฎเกณฑ์ได้ทุกอย่าง ดังนั้นผู้ที่มีความรู้ทางด้านไวยากรณ์เป็นอย่างดีจึงสามารถใช้ภาษาได้ดีกว่าผู้ที่ไม่มีความรู้ทางด้านกฎเกณฑ์ Krashen (1987: 16) จากการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ตัวตรวจสอบและแก้ไขภาษาพบว่า ในการแสดงออกทางภาษานั้น แบ่งประเภทของผู้ใช้ตัวตรวจสอบและแก้ไขภาษา (monitor use) ได้ 3 ประเภท คือ 1) Monitor over-users คือ ผู้ที่พยายามตรวจสอบและแก้ไขภาษาตลอดเวลา ก่อนที่เขาจะแสดงออกทางภาษา เขาจะใช้ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ภาษามาคอยตรวจสอบก่อนที่จะพูดออกมา ทำให้เขาเกิดการลังเลขาดความคล่องแคล่วในการสื่อสาร 2) Monitor under-users คือ ผู้ที่ไม่เกิดการเรียนรู้ทางภาษา หรือเกิดการเรียนรู้แล้วแต่เลือกที่จะไม่ใช้ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ภาษาแม้จะอยู่ในสภาวะเจื่อนไขที่เอื้ออำนวย 3) The optimal monitor users คือ ผู้ที่สามารถใช้ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ภาษาได้อย่างเหมาะสม กล่าวคือ จะใช้ในสภาวะเจื่อนไขที่เอื้ออำนวย นั่นคือ เมื่อมีเวลาเพียงพอ เมื่อต้องการเน้นไปที่รูปแบบการใช้ภาษา (Focus on Form) หรือเมื่อต้องการใช้ความรู้ในเรื่องกฎเกณฑ์ เป้าหมายของการสอนภาษาคือ ต้องการให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่สามารถใช้ตัวตรวจสอบแก้ไขทางภาษาที่เหมาะสม (The optimal monitor users)

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า การเรียนภาษาที่รู้ตัว (Learning) เป็นการเรียนที่ทำให้เกิดความสามารถในการตรวจสอบภาษา แก้ไขสิ่งที่ได้แสดงออกจากการรับภาษา อาจกล่าวได้ว่าความรู้ที่ได้จากการเรียนภาษาจะเป็นสิ่งที่นำไปแก้ไขเมื่อมีการสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน

1.4 สมมติฐานตัวป้อนทางภาษา (The Input Hypothesis)

เป็นสมมติฐานที่สำคัญที่สุดในการเรียนภาษาที่สองทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ เนื่องจากเป็นสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับการรับภาษาโดยตรง สมมติฐานตัวป้อนทางภาษาได้กล่าวถึงหลักสำคัญในการรับภาษาว่า ผู้เรียนต้องรับความหมายของภาษา แล้วต่อมาจึงรับด้านโครงสร้างไวยากรณ์ (Krashen, 1987: 20-21) การรับภาษาตามหลักของสมมติฐานตัวป้อนทางภาษา เน้นการให้ความสำคัญกับการให้ตัวป้อนทางภาษาที่เป็นภาษาเป้าหมายที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้

(Comprehensible Input) ซึ่งการป้อนข้อมูลแบบนี้จะอยู่ในลักษณะที่เรียกว่า $i+1$

i คือ ระดับทางภาษาที่สามารถเข้าใจได้ หรือ หมายถึง ความสามารถทางภาษาของผู้เรียนในระดับปัจจุบัน

1 หมายถึง ระดับข้อมูลทางภาษาที่อยู่สูงกว่าระดับความสามารถปัจจุบันของผู้เรียนเพียงเล็กน้อย ซึ่งผู้เรียนภาษาจะสามารถเข้าใจได้โดยอาศัยบริบท และความรู้ในตัวภาษาสาระสำคัญของสมมติฐานการป้อนเข้า มีดังนี้

- 1) สมมติฐานนี้มีความสัมพันธ์กับการรับภาษามากกว่าการเรียนรู้ภาษา
- 2) การรับภาษาที่อยู่เหนือระดับความรู้ในระดับปัจจุบันนั้นสามารถเกิดขึ้นได้

เนื่องจากมีบริบทช่วย

3) การพูดหรือการอ่านอย่างคล่องแคล่วนั้นจะเกิดขึ้นเองตามระดับพัฒนาการของแต่ละบุคคลซึ่งไม่ได้เกิดจากการสอนโดยตรง

4) ถ้าผู้เรียนสามารถเข้าใจในสิ่งที่ได้ฟังหรือได้อ่าน แสดงว่าตัวป้อนทางภาษานั้นมีลักษณะเป็นข้อมูลที่สามารถเข้าใจได้และมีโครงสร้างใหม่ที่สูงกว่าระดับความสามารถปัจจุบันของผู้เรียนเพียงเล็กน้อย โดยลักษณะตัวป้อนทางภาษาที่เหมาะสมที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ภาษามีลักษณะดังนี้

4.1) สามารถเข้าใจได้ (Comprehensible) เป้าหมายของการสอนภาษาโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติ คือ การจัดตัวป้อนทางภาษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้มากที่สุด ผู้สอนต้องใช้สื่อการสอนหรือพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนมาช่วยสร้างความเข้าใจนับตั้งแต่วันแรกที่ผู้เรียนเริ่มเรียน

4.2) มีความน่าสนใจและมีความสัมพันธ์กับตัวผู้เรียนซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในการจัดการเรียนการสอนภาษา การสอนโดยแนวคิดวิธีธรรมชาติจึงยึดหลักความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก และในขณะเดียวกันควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตัวเองในการแสดงออกในสิ่งที่เขารู้และสนใจ

4.3) ไม่มีการจัดลำดับไวยากรณ์ (Not Grammatically Sequenced) สิ่งสำคัญของการเรียนรู้ภาษานั้นไม่ใช่เรื่องของไวยากรณ์ แม้ว่าการเรียนภาษานั้นอาจจะมีโครงสร้างที่ซับซ้อน แต่ก็ไม่ควรมีการจัดลำดับการใช้ที่แน่นอน

4.4) มีปริมาณที่เพียงพอ (Quantity) ในการรับภาษาของนักเรียนนั้นจะต้องได้รับตัวป้อนทางภาษาที่สามารถเข้าใจได้ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป

4.5) ช่วยลดระดับของความวิตกกังวลหรือตัวกั้นกรองทางด้านจิตใจ (Affective Filter Level) ผู้เรียนจะได้รับตัวป้อนทางภาษาเรื่อยๆ โดยไม่จำเป็นต้องแสดงออกถึง

การรับภาษาไม่ว่าจะเป็นทางการพูดหรือการเขียน ซึ่งในการแสดงออกถึงการรับภาษาที่สองนั้น จะต้องรองจนกระทั่งนักเรียนมีความพร้อม และข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญหากผู้เรียนยังสามารถสื่อสารเป็นที่เข้าใจได้ ตัวบ่อนทางภาษาที่ได้รับเป็นเรื่องที่น่าสนใจและต้องเกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน สิ่งทีกล่าวมาทั้งหมดนี้จะช่วยลดระดับความวิตกกังวลทางด้านจิตใจของผู้เรียนได้

4.6) นำไปใช้ในการติดต่อสื่อสารได้ (Tool for Conversational Management) ในบางครั้งข้อมูลที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างครูและนักเรียนนั้นอาจอยู่ในรูปแบบของบทสนทนาสั้นๆเพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในการติดต่อกับเจ้าของภาษา

แหล่งข้อมูลที่สามารถเป็นตัวบ่อนทางภาษาที่สามารถเข้าใจได้ (Comprehensible Input)

การรับภาษาแรกของเด็ก ตัวบ่อนทางภาษา (Input) ที่ทำให้เกิดการรับภาษาได้ดีคือ คำพูดของคนที่เกี่ยวข้องกับเด็ก หรือผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็ก (Caretaker speech) ซึ่งไม่ได้มุ่งเน้นไปที่การสอนภาษา แต่จะใช้คำพูดขยายความ และพูดอย่างง่ายๆให้เด็กเข้าใจความหมายของภาษาที่พูดออกไป ลักษณะเฉพาะของคำพูดของคนที่เกี่ยวข้องกับเด็ก หรือผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็ก (Caretaker speech) คือ มีความเกี่ยวข้องกับหลักการที่เรียกว่า “here and now” principle กล่าวคือ เป็นการใช้คำพูดหรือบทสนทนาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใกล้ตัวผู้เรียน เกิดขึ้นในขณะนั้นๆ หรือในสภาพแวดล้อมนั้นๆ

สำหรับแหล่งข้อมูลที่สามารถเป็นตัวบ่อนทางภาษาที่สามารถเข้าใจได้สำหรับการรับภาษาที่สอง มี 3 แหล่งคือ 1) การพูดคุยของชาวต่างชาติ (Foreigner talk) 2) การพูดคุยของครู (Teacher talk) และ 3) การพูดคุยของคนที่ใช้ภาษาสากล (Interlanguage talk) ทั้งหมดนี้อาจไม่ได้อยู่บนฐานของหลักการที่เรียกว่า “here and now” principle แต่ครูสามารถใช้วิธีการอื่นในการหาตัวบ่อนทางภาษาที่สามารถเข้าใจได้ให้แก่ผู้เรียน เช่น ใช้บริบททางภาษา รูปภาพ และสื่อต่างๆ เข้ามาช่วย

แหล่งข้อมูลที่สามารถเป็นตัวบ่อนทางภาษาที่สามารถเข้าใจดังกล่าวทั้งหมดเป็นตัวบ่อนทางภาษา (Input) ที่เรียกว่า roughly - tuned กล่าวคือ ไม่ได้มุ่งเน้นการสอนภาษาให้เด็กเกิดการรับภาษาในระดับที่สูงขึ้น (จาก i เป็น $i+1$) โดยตรง ไม่มีการจัดลำดับโครงสร้างไวยากรณ์ที่ตายตัว แต่จะใช้คำพูดซึ่งประกอบไปด้วยโครงสร้างหลายๆโครงสร้างทั้งที่เป็นโครงสร้างที่เด็กเกิดการรับภาษาไปแล้วและที่เป็นโครงสร้างที่เด็กยังไม่เคยรับภาษามาก่อน (Krashen, 1987: 22-25)

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า สมมติฐานตัวบ่อนทางภาษา (The Input Hypothesis) เป็นสมมติฐานที่สำคัญที่สุดในการเรียนภาษา ซึ่งตัวบ่อนทางภาษาที่เป็นภาษาเป้าหมาย จะต้องเป็นตัวบ่อนที่ทำให้เกิดการรับภาษาในระดับที่สูงขึ้น (จาก i เป็น $i+1$) นั่นคือ ผู้เรียนสามารถเข้าใจภาษาได้มากที่สุด คำว่าเข้าใจในที่นี้หมายถึง เข้าใจความหมายของภาษา ไม่ใช่รูปแบบของข้อความ และ

ตัวป้อนทางภาษาดังกล่าวต้องมีจำนวนที่เพียงพอในการรับภาษา สิ่งที่จะช่วยทำให้บุคคลเข้าใจภาษามากขึ้น คือ ความสามารถทางด้านภาษา บริบท ความรู้ทั่วไป และข้อมูลทางภาษา

1.5 สมมติฐานตัวกลั่นกรองทางด้านจิตใจ (The Affective Filter Hypothesis)

สมมติฐานนี้เชื่อว่า องค์ประกอบทางด้านจิตใจ (Affective Factors) มีความสัมพันธ์กับกระบวนการรับภาษาที่สอง ดังที่ Dulay and Burt (1974 cited in Krashen, 1987: 30-31) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบทางด้านจิตใจส่งผลต่อการรับภาษาที่สองเช่นเดียวกับองค์ประกอบอื่นๆที่ได้กล่าวไปแล้ว เนื่องจากสภาพอารมณ์ของผู้เรียนนั้นเป็นตัวกลั่นกรองที่สามารถปรับแต่งได้ ดังนั้นผู้สอนควรให้ตัวป้อนภาษาที่สามารถเข้าใจได้ เพื่อลดความวิตกกังวลของผู้เรียนและสร้างความมั่นใจซึ่งจะต้องอาศัยองค์ประกอบต่างๆทางด้านจิตใจดังนี้

1) แรงจูงใจ (Motivation) การมีแรงจูงใจนั้นจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้มากขึ้นและทำให้เด็กมีความสามารถในการรับภาษาได้ดีกว่า

2) ความมั่นใจในตัวเอง (Self - confidence) ในการเรียนรู้ภาษาหากผู้เรียนมีความมั่นใจในตัวเองและมองตนเองว่ามีความสามารถ (Self - image) จะสามารถรับภาษาที่สองได้ดีกว่าผู้ที่ขาดความเชื่อมั่นในการเรียนรู้ภาษา

3) ความวิตกกังวล (Anxiety) การลดความวิตกกังวลทั้งในเรื่องส่วนตัวและในด้านการเรียนจะนำไปสู่สภาพการรับภาษาที่ดีขึ้น เมื่อผู้เรียนไม่ต้องวิตกกังวลกับเรื่องใดๆแล้ว นั้นหมายความว่าผู้เรียนสามารถแสดงออกได้เต็มที่และจะสามารถทำให้เกิดการพัฒนาทางภาษาได้เร็วขึ้น

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า สมมติฐานตัวกลั่นกรองทางด้านจิตใจ (The Affective Filter Hypothesis) เป็นตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องกับความสำเร็จและความล้มเหลวในการรับภาษา ผู้เรียนจะสามารถรับภาษาได้ดี หากมีแรงจูงใจในการเรียน มีความมั่นใจในตนเอง ไม่มี ความวิตกกังวล ซึ่งผู้สอนจะต้องใช้วิธีการต่างๆ เพื่อขจัดหรือลดความวิตกกังวล และไม่บังคับให้ผู้เรียนพูดจนกว่าผู้เรียนจะมีความพร้อม

2. การสอนภาษาตามแนวคิดวิธีธรรมชาติ

การสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดวิธีธรรมชาติ (The Natural Approach) เป็นหลักวิธีการสอนที่ได้รับการพัฒนาโดย Krashen (1983) นักภาษาศาสตร์จาก University of Southern California และ Terrell ครูสอนภาษาสเปนในรัฐแคลิฟอร์เนีย จากงานของ Krashen ซึ่งเกี่ยวกับทฤษฎีการรับภาษาที่สอง (Theory of Second Language Acquisition) เป็นแนวคิดการสอนภาษาที่อาศัยลักษณะธรรมชาติของการเรียนรู้ภาษาแม่ และงานของ Terrell ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านการสอน ได้นำมาเป็นพื้นฐานของแนวคิดวิธีธรรมชาติ (Krashen and Terrell, 2000: 18-21) แนวคิดวิธีธรรมชาติให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ซึ่งแนวคิดวิธีธรรมชาติมีความสอดคล้องกับคำกล่าวของนักภาษาศาสตร์จิตวิทยาที่เชื่อว่า การสื่อสารทางภาษามีบทบาทสำคัญทั้งในด้านการเรียนรู้ภาษา (Language Learning) และการรับภาษา (Language Acquisition) เป็นการสอนภาษาที่เน้นการให้ตัวป้อนทางภาษาหรือข้อมูลทางภาษาที่เข้าใจได้มากที่สุด (Comprehensible Input) ให้แก่ผู้เรียน และยังเป็นวิธีที่ให้ความสำคัญต่อความรู้สึกของผู้เรียน มีความมุ่งหมายที่จะทำให้ผู้เรียนมีตัวกลั่นกรองทางด้านจิตใจที่ลดลงให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยคำนึงถึงการขจัดหรือลดความวิตกกังวลของผู้เรียน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการรับภาษาจากการได้รับตัวป้อนทางภาษาหรือข้อมูลทางภาษาที่สามารถเข้าใจได้ ไม่บังคับให้ผู้เรียนแสดงออกทางภาษาเมื่อผู้เรียนยังไม่พร้อม ผู้เรียนสามารถตอบสนองความเข้าใจทางภาษาด้วยการแสดงท่าทาง เมื่อผู้เรียนพร้อมจึงสามารถแสดงออกทางภาษา เกิดการพัฒนาทักษะการพูดจนกระทั่งผู้เรียนสามารถสร้างประโยคด้วยตนเองได้ในที่สุด

2.1 หลักการสำคัญของการเรียนการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติ

1) เป้าหมายของการเรียนการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติคือ การพัฒนาความสามารถทางด้านทักษะการสื่อสาร โดยที่ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับเจ้าของภาษาเป้าหมายได้ วัตถุประสงค์ในการเรียนภาษาสำหรับผู้เรียนในระดับเตรียมความพร้อมคือ สามารถพูดเกี่ยวกับตนเองและครอบครัวได้ โดยมุ่งเน้นไปที่การรับภาษาเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเป้าหมายเพื่อการสื่อสาร

2) ผู้เรียนจะต้องเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับสาร (messages) ก่อน จึงจะแสดงออกทางภาษาได้ นั่นคือ การฟังและการอ่านจะเกิดขึ้นก่อนการพูดและการเขียน ผู้สอนจะต้องใช้ภาษาเป้าหมายในการสอน และให้ความสำคัญกับหัวข้อที่นักเรียนสนใจที่จะเรียน และพยายามใช้วิธีการต่างๆ เพื่อที่จะช่วยเหลือให้นักเรียนเกิดความเข้าใจภาษาให้ได้มากที่สุด

3) การแสดงออกทางภาษาของผู้เรียนจะเกิดขึ้นตามลำดับขั้น ซึ่งประกอบไปด้วย 3.1) การตอบสนองโดยไม่ใช้คำพูด 3.2) การตอบสนองโดยใช้คำพูดเดี่ยวๆ เช่น yes, no, ok 3.3) การผสมคำง่ายๆ เช่น Paper on table. Me no go 3.4) วลีหรือสำนวนสั้นๆ เช่น I want to stay. 3.5) ประโยค 3.6) ประโยคที่ยากและซับซ้อนขึ้น

4) ประมวลการสอนในรายวิชาของการสอนภาษาตามแนวคิดวิธีธรรมชาติจะให้ความสำคัญไปที่เป้าหมายของการสื่อสาร หมายความว่า การสอนจะมุ่งไปที่การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน เนื้อหาที่สอนจะไม่มีการจัดลำดับไวยากรณ์ที่แน่นอน

5) กิจกรรมที่จัดในการเรียนการสอนมุ่งเน้นไปที่การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมเพื่อช่วยขจัดและลดความวิตกกังวลและความเครียดให้แก่ผู้เรียน

2.2 การสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติและทฤษฎีการรับภาษาที่สอง

จากหลักการของแนวคิดวิธีธรรมชาติที่กล่าวมาข้างต้นนั้น จะเห็นว่ามีความสอดคล้องกับสมมติฐาน 5 ประการของทฤษฎีการรับภาษาที่สอง ดังนี้

1) สมมติฐานการรับภาษาและการเรียนรู้ภาษา (The Acquisition – Learning Hypothesis) การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาที่สองเป็นไปตามข้อกำหนดของความแตกต่างระหว่างการรับภาษาและการเรียนรู้ภาษานั้นคือ โดยส่วนใหญ่ในชั้นเรียนจะใช้เวลาไปกับการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดการรับภาษา และทำแบบฝึกหัดเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ภาษาแต่ไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก

2) สมมติฐานลำดับธรรมชาติของการรับภาษา (The Natural Order Hypothesis) เป็นการสอนที่อนุญาตให้ผู้เรียนเกิดข้อผิดพลาดได้โดยไม่ต้องมีการแก้ไข ผู้สอนที่สอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติจะปล่อยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ภาษาไปตามลำดับขั้นตามธรรมชาติในระยะเวลาที่เหมาะสม

3) สมมติฐานการตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา (The Monitor Hypothesis) การสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติต้องการให้ผู้เรียนมีความสามารถในการตรวจสอบและแก้ไขภาษาได้อย่างเหมาะสม สามารถใช้ความรู้ทางโครงสร้างไวยากรณ์เมื่อมีเวลาเพียงพอ เมื่อต้องการมุ่งเน้นไปที่รูปแบบของภาษาและเมื่อพวกเขารู้กฎเกณฑ์ทางภาษา โดยเฉพาะงานด้านการเขียน การเตรียมตัวในการพูด หรือการทำแบบฝึกหัดเป็นการบ้าน แต่พวกเขาจะไม่ใช้ความรู้ทางโครงสร้างไวยากรณ์ในกิจกรรมการพูดสื่อสารในชั้นเรียน

4) สมมติฐานตัวป้อนทางภาษา (The Input Hypothesis) ชั้นเรียนจะเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญของตัวป้อนทางภาษา (Input) ซึ่งนักเรียนจะได้รับตัวป้อนทางภาษาที่เข้าใจได้

ที่จำเป็นในการรับภาษา ซึ่งแนวคิดวิธีธรรมชาติสอดคล้องกับทฤษฎีการรับภาษาที่สอง เพราะตัวป้อนทางภาษา (Input) เป็นส่วนสำคัญของการจัดหลักสูตร

5) สมมติฐานตัวกลั่นกรองทางด้านจิตใจ (The Affective Filter Hypothesis) ไม่มีวิธีการใดที่สามารถกำจัดตัวกลั่นกรองทางด้านจิตใจได้สำเร็จทั้งหมด แนวคิดวิธีธรรมชาติมีความมุ่งหมายที่จะทำให้ผู้เรียนมีตัวกลั่นกรองทางด้านจิตใจที่ลดลงให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ลดความวิตกกังวลของผู้เรียนเพื่อให้เกิดการรับภาษา โดยไม่มีการบังคับให้ผู้เรียนแสดงออกทางภาษาจนกว่าพวกเขาจะมีความพร้อมและในขั้นแรกหากผู้เรียนเกิดข้อผิดพลาดในการใช้ภาษา ผู้สอนไม่ควรแก้ไขหากยังสามารถสื่อสารเป็นที่เข้าใจได้ นอกจากนี้ ตัวป้อนทางภาษาหรือข้อมูลทางภาษา (input) ที่น่าสนใจก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่จะช่วยผ่อนคลายบรรยากาศที่ตึงเครียดในห้องเรียนได้

6) ความถนัด (The Role of Aptitude) ความถนัดทางภาษาที่สองมีอิทธิพลต่อการเรียนภาษาที่สอง ผู้เรียนที่มีความถนัดทางภาษาที่สองจะพัฒนาได้ดีและเร็วกว่าผู้เรียนที่ไม่มี ความถนัดด้านนี้ แต่ในการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาตินั้น ความถนัดทางภาษามีบทบาทไม่มากนักเพราะการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติเน้นไปที่การสื่อสารโดยการให้ตัวป้อนทางภาษาที่เข้าใจได้ (Comprehensible input) และลดตัวกลั่นกรองทางด้านจิตใจ เพื่อให้ผู้เรียนทั้งที่มีความถนัดและไม่มี ความถนัดทางภาษาเกิดการรับภาษาได้

7) บทบาทของภาษาที่หนึ่ง (The First Language) ภาษาที่หนึ่งได้ส่งผลต่อภาษาที่สองโดยที่ผู้เรียนจะย้อนกลับไปใช้ภาษาแม่เมื่อไม่เข้าใจกฎของภาษาที่สองเพื่อเปรียบเทียบสิ่งที่คล้ายกัน

8) ประโยคและโครงสร้างที่ใช้เป็นประจำ (Routines and Patterns) คือ ประโยคที่ผู้เรียนท่องจำทั้งหมด ซึ่งการใช้ภาษาเหล่านี้ไม่ทำให้เกิดการรับภาษาหรือการเรียนภาษาโดยตรง เพราะบางครั้งประโยคหรือบทสนทนาที่ท่องมาอาจไม่เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและไม่สามารถนำไปใช้ได้ สถานการณ์ที่ต่างกัน

9) ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Variation) การรับภาษาเป็นไปตามลำดับธรรมชาติของการรับภาษา มีตัวแปรด้านระดับข้อมูลที่ถูกป้อนเข้ามาที่เข้าใจได้ และสภาพของจิตใจซึ่งมีผลต่อการแสดงออกและนำไปสู่ความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ด้วย ซึ่ง Krashen แบ่งผู้ใช้ไวยากรณ์เพื่อการแก้ไขภาษาไว้ 3 ประเภทคือ 1) Monitor over-users 2) Monitor under-users และ 3) The optimal monitor users ซึ่งแบ่งตามระดับความต้องการและความสามารถของแต่ละบุคคล การปรับแก้ควรทำในระดับที่เหมาะสมกับสถานการณ์

10) ความแตกต่างทางด้านอายุ (Age Difference) ความแตกต่างในการรับภาษาและการแสดงออกทางภาษาของเด็กและผู้ใหญ่นั้นสามารถจัดการให้เป็นเรื่องง่ายได้หากนำแนวคิดวิธีธรรมชาติมาใช้ในการสอนภาษา เพราะตามแนวคิดวิธีธรรมชาติเชื่อว่า ผู้เรียนทั้งที่เป็นเด็ก

และผู้ใหญ่ทุกคนสามารถเป็นผู้รับภาษา (Acquirer) ได้เช่นเดียวกันจะแตกต่างกันก็คือ ผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่สามารถเรียนรู้หลักไวยากรณ์และสามารถใช้ได้ดีกว่าผู้เรียนที่เป็นเด็ก ในขณะที่แบบฝึกหัดที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาเหมาะสมที่จะนำไปใช้กับผู้ใหญ่ แต่การจัดกิจกรรมในการรับภาษานั้นมีความสำคัญทั้งกับผู้เรียนที่เป็นเด็กและผู้ใหญ่

2.3 การจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติตามลำดับขั้นพัฒนาการในการเรียนรู้ภาษา ซึ่งมี 3 ขั้น ได้แก่

1) ขั้นก่อนการพูด (Prespeech) เป็นขั้นที่ใช้กิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางด้านฟังเพื่อความเข้าใจ (Listening Comprehension Activities) ซึ่งในขั้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ตัวป้อนทางภาษาหรือข้อมูลทางภาษาที่เข้าใจได้ให้แก่ผู้เรียน (Comprehensible Input) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการรับภาษา ในขั้นตอนนี้จะใช้เวลาในการทำกิจกรรมเพื่อที่ผู้เรียนจะได้รับตัวป้อนทางภาษาหรือข้อมูลทางภาษาที่เข้าใจได้ ในที่นี้หมายถึง ผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆโดยที่ไม่ต้องตอบสนองด้วยการพูดภาษาเป้าหมาย แต่ผู้เรียนสามารถตอบสนองโดยใช้วิธีการอื่นแทน เช่น วิธีการตอบสนองด้วยสรีระ (Total Physical Response Technique) โดยที่ครูพูดประโยคคำสั่งหรือประโยคขอร้องแล้วนักเรียนแสดงท่าทางตามที่ครูสั่ง การใช้ส่วนต่างๆของร่างกาย (Body actions) การใช้ลักษณะทางกายและการแต่งตัวโดยที่ครูใช้บริบทและสิ่งของเหล่านั้นในการบอกความหมายของคำศัพท์ให้กระจ่าง (Physical characteristics and Clothing) การใช้รูปภาพ (Visuals) การนำรูปภาพมาใช้ร่วมกับวิธีการตอบสนองด้วยสรีระ (Combine the use of pictures with TPR) การนำรูปภาพมาใช้ร่วมกับประโยคคำสั่งหรือประโยคขอร้อง (Combine general observations about the pictures with commands) เป็นต้น

2) ขั้นพูดช่วงเริ่มต้น (Early Production) ขั้นตอนช่วงเริ่มพูดนี้เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนเริ่มตอบสนองโดยการใช้คำพูด คำ หรือวลีสั้นๆในการสื่อสาร หลังจากได้รับตัวป้อนทางภาษาหรือข้อมูลทางภาษาที่เข้าใจได้จากครูผู้สอนในปริมาณที่เพียงพอต่อการสร้างภาษาพูด ช่วงเวลาก่อนที่ผู้เรียนจะเกิดการสร้างคำพูดนั้นขึ้นอยู่กับปริมาณของตัวป้อนทางภาษาที่เข้าใจได้ ที่ครูได้จัดเตรียมไว้และขึ้นอยู่กับระดับของตัวกลั่นกรองทางด้านจิตใจที่ถูกขจัดลงหรือทำให้ลดลงไปได้ หากเป็นผู้ใหญ่อาจใช้เวลาประมาณ 1 หรือ 2 ชั่วโมงหลังจากได้รับตัวป้อนหรือข้อมูลที่เข้าใจได้ หรืออาจใช้เวลามากถึง 10 หรือ 15 ชั่วโมงของการได้รับตัวป้อนทางภาษาที่เข้าใจได้ที่เป็นภาษาเป้าหมายก่อนที่พวกเขาจะรู้สึกผ่อนคลายมากพอที่จะสามารถสร้างคำพูดด้วยภาษาเป้าหมายได้ สำหรับในวัยรุ่นจะมีปัจจัยทางด้านอารมณ์อื่นๆเข้ามาเกี่ยวข้อง ในเด็กเล็กๆอาจใช้เวลานานที่สุดคือ ประมาณ 1- 6 เดือน ในขั้นนี้ผู้เรียนเริ่มตอบสนองโดยการใช้คำพูด คำ หรือวลีสั้นๆ โดยเริ่มจากการตอบคำถามด้วย yes - no

เช่น Is the boy tall? ขึ้นต่อมาก็คือ คำถาม “either - or” เช่น Is this a dog or a cat?, Is this woman tall or short? และต่อมาก็คือ การตอบคำถามโดยใช้คำศัพท์คำเดียวเพื่อชี้ระบุสิ่งของ เช่น What is this? การใช้การพูดของครู (teacher talk) ร่วมกับการใช้รูปภาพประกอบสามารถเป็นตัวป้อนทางภาษาที่เข้าใจได้อย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น ในขณะที่เดียวกันผู้สอนควรแนะนำคำศัพท์ใหม่ๆโดยการนำคำศัพท์นั้นมาใช้ซ้ำๆเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการรับภาษาและสามารถสร้างคำพูดจากการรับภาษานั้น นอกจากกิจกรรมดังกล่าวแล้ว ผู้สอนยังสามารถใช้อุปกรณ์ต่างๆ เช่น รูปภาพ แผนภูมิ และโฆษณา มาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจมากขึ้น

3) ขั้นพัฒนาความสามารถด้านการพูด (Extending Production) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนร่วมกันทำกิจกรรมต่างๆที่ต้องอาศัยการตอบคำถามต่างๆ โดยที่คำถามเหล่านั้นเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ได้เรียนมา ทั้งที่เป็นประโยคปลายเปิด (Open-Ended Sentence) หรือบทสนทนา (Open Dialog) หรืออาจจะมีการจัดกิจกรรมที่มีการพูด เล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งกิจกรรมที่กล่าวมานี้มุ่งเน้นที่จะช่วยสร้างความเข้าใจในการเรียนรู้ภาษา เพื่อให้ผู้เรียนจะสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาเป้าหมาย โดยการที่เด็กจะสามารถเริ่มเรียนรู้จากการพูดประโยคอย่างง่าย รวมทั้งการใช้ประโยคที่ยากมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าแนวคิดวิธีธรรมชาติถูกออกแบบขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารเบื้องต้น ทั้งการพูดและการเขียน ขั้นตอนในการสอนภาษาตามแนวคิดวิธีธรรมชาติเริ่มด้วยการกำหนดหัวข้อเรื่อง กำหนดบทบาทและสถานการณ์ กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละหัวข้อของแต่ละชั้น โดยที่ผู้เรียนสามารถเข้าร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมในหัวข้อต่างๆที่กำหนดขึ้นจากสถานการณ์นั้นๆ ผลสำเร็จวัดได้จากความสามารถในการสื่อสารและการแสดงออกทางภาษา

2.4 กิจกรรมเพื่อการรับภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติ

กิจกรรมเพื่อการรับภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติเป็นกิจกรรมที่มีจุดประสงค์ที่จะสื่อความหมายในแต่ละสถานการณ์ เป็นการสอนเฉพาะเรื่องซึ่งมีโครงสร้างรวมอยู่ด้วยแต่ไม่ได้เป็นการสอนโครงสร้างโดยตรง กิจกรรมเหล่านี้ Krashen และ Terrell (2000: 100-124) ได้จัดไว้เป็น 4 กลุ่ม คือ

- 1) กิจกรรมที่เกี่ยวกับความรู้สึกของมนุษย์ (Affective - Humanistic)
- 2) กิจกรรมการแก้ปัญหา (Problem Solving)
- 3) เกม (Games)
- 4) เนื้อหา (Content)

1) กิจกรรมที่เกี่ยวกับความรู้สึกของมนุษย์ (Affective - Humanistic) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียนที่ต้องการให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้สึก ความคิดเห็น ความต้องการ การมีปฏิสัมพันธ์และประสบการณ์ต่างๆ แม้ว่ากิจกรรมที่เกี่ยวกับความรู้สึกของมนุษย์จะไม่สามารถใช้ได้ในทุกสถานการณ์กับนักเรียนหรือครูได้ทุกคน แต่ก็มีประโยชน์มากสำหรับชั้นเรียนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติ ผู้เรียนจะได้เรียนโดยกิจกรรมที่เน้นในด้านเนื้อหา นั่นคือ สิ่งที่นักเรียนพูด และผู้สอนพยายามลดแรงต้านความรู้สึกหรือตัวกั้นกรองทางด้านจิตใจ กิจกรรมเหล่านี้ได้แก่

1.1) บทสนทนา (Dialogs) เป็นการใช้บทสนทนาแบบเปิดเพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถในขั้นพูดช่วงเริ่มต้น (Early Production) ซึ่งจะใช้บทสนทนาที่สั้น และน่าสนใจ อีกทั้งสามารถวัดความคิดริเริ่มของผู้เรียน และมีโอกาสใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ โดยให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติ

1.2) สัมภาษณ์ (Interviews) เป็นการให้ผู้เรียนจับคู่ถามคำถามกับคู่สนทนา โดยใช้คำถามที่ครูเตรียมไว้ให้ ซึ่งในช่วงแรกๆ อาจเขียนคำถามให้บนกระดานดำ หรือการใช้เครื่องฉายภาพ เพื่อให้ผู้เรียนใช้คำเดี่ยวๆ หรือวลีสั้นๆ เติมลงในส่วนที่เว้นให้สมบูรณ์ ในการสัมภาษณ์ที่ดีนั้นควรเน้นเรื่องที่น่าสนใจที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน หรือผู้เรียนอาจแสดงบทบาทสมมติเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียงและสร้างคำถาม คำตอบเพื่อใช้สัมภาษณ์กันเอง การสัมภาษณ์ในการสอนโดยแนวคิดวิธีตามธรรมชาติมักจะใช้สถานการณ์ที่ชัดเจน หรือเน้นที่เรื่องราวเฉพาะอย่างเกี่ยวกับเรื่อง que ผู้เรียนสนใจและตรงตามความต้องการจะทำให้ประสบผลสำเร็จในการใช้ภาษา นอกจากนี้การสัมภาษณ์ยังช่วยในการเรียนรู้ภาษาได้หลายทาง เช่น การให้ผู้เรียนปฏิสัมพันธ์จะทำให้ผู้เรียนรู้จักซึ่งกันและกัน เป็นการลดตัวกั้นกรองทางด้านจิตใจ นั่นคือลดความวิตกกังวลในการเรียนภาษาเป้าหมายได้ดีกว่าการใช้กิจกรรมที่ผู้สอนเป็นศูนย์กลาง

1.3) การจัดลำดับ (Preference Ranking) เป็นกิจกรรมฝึกพูดที่ให้ผู้เรียนแต่ละคนเรียงลำดับความชอบของตัวเองโดยใช้เอกสารที่ได้รับแจก หลังจากนั้นครูจะสนทนาซักถามผู้เรียนเกี่ยวกับเหตุผลที่ผู้เรียนเลือกซึ่งเป็นโอกาสที่ให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกของตนเองเป็นภาษาเป้าหมาย

1.4) การใช้แผนภูมิตารางส่วนตัว (Personal Charts and Tables) เป็นการให้ตัวป้อนหรือข้อมูลที่เข้าใจได้ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนสามารถใช้คำตอบเพียงคำเดียวเมื่อผู้สอนซักถาม นอกจากนี้ยังสามารถใช้ซักถามความคิดเห็นของผู้เรียนได้อีกด้วย

1.5) กิจกรรมที่ใช้จินตนาการ (Activities Using the Imagination) เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนนึกคิดภาพที่อยู่ในใจตนเองในเรื่องที่เป็นประสบการณ์ของผู้เรียน เช่น เรื่องสนุกๆ หรือเรื่องน่ากลัว แล้วให้ผู้เรียนบางคนบรรยายสิ่งที่เขาได้คิดเป็นภาพอยู่ในใจให้เพื่อนฟังต่อ

จากนั้นให้เพื่อนหรือครูซักถามในการใช้กิจกรรมนี้ สิ่งสำคัญคือ จะต้องให้ผู้เรียนใช้จินตนาการในเรื่องที่ผู้เรียนสนใจ

2) กิจกรรมการแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบที่ถูกต้อง ซึ่งผู้สอนเป็นผู้ที่เสนอปัญหาให้ผู้เรียนช่วยกันแก้ปัญหา มีการอภิปราย ค้นหาข้อมูลโดยใช้ภาษาเป้าหมาย กิจกรรมเหล่านี้ได้แก่

2.1) งานและการลำดับเรื่อง (Tasks and Series) ครูและผู้เรียนเลือกกิจกรรมเฉพาะเพื่อใช้บรรยายส่วนประกอบของกิจกรรม ชั้นแรก ครูแนะนำคำศัพท์จำเป็นที่ใช้ในกิจกรรม ชั้นที่สอง ครูและผู้เรียนช่วยกันคิดคำพูดบรรยายขั้นตอนของเหตุการณ์นี้ ในขั้นสุดท้าย มีการถามคำถาม และอภิปรายเกี่ยวกับกิจกรรมที่ผู้เรียนได้กระทำในชีวิตจริงของพวกเขา ซึ่งผู้เรียนอาจใช้การแสดงท่าทางเป็นการช่วยบรรยายกิจกรรมที่ทำ ในการทำกิจกรรมนี้ผู้สอนสามารถนำสิ่งของต่างๆเข้ามาใช้ในชั้นเรียน เพื่อใช้แนะให้ผู้เรียนรู้ว่าอาการใด หรือเหตุการณ์ใดกำลังกระทำอยู่ หรืออาจใช้สิ่งของที่ผู้สอนนำมาเพื่อใช้ในการสาธิตเรื่องราวต่างๆ ในขณะที่ผู้สอนบรรยายขั้นตอนการกระทำต่างๆ นอกจากนี้ยังสามารถให้ผู้เรียนใช้เพื่อแสดงท่าทางประกอบการบรรยายอีกด้วย ทั้งนี้ผู้เรียนอาจสร้างเรื่องได้ด้วยตนเอง ซึ่งผู้สอนอาจช่วยเหลือโดยการซักถามว่าเกิดอะไรขึ้น จนสามารถบอกการกระทำต่างๆได้จนจบ

2.2) แผนภูมิ กราฟ และแผนที่ (Charts, Graphs and Maps) เป็นสิ่งประกอบไปด้วยข้อมูลที่ใช้ประโยชน์ในการสร้างสถานการณ์เพื่อการสื่อสารได้อย่างดี โดยให้ผู้เรียนได้ค้นหาข้อมูลต่างๆที่อยู่ในเอกสารเหล่านั้น

2.3) การพัฒนาการพูดสำหรับสถานการณ์เฉพาะอย่าง (Developing Speech for Particular Situation) ในการสอนโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติมีเป้าหมายที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ การเตรียมผู้เรียนให้ใช้ภาษาเป้าหมายในสถานการณ์เฉพาะอย่าง ดังนั้นในขั้นเริ่มพูดควรใช้สนทนาแบบเปิดและประโยคปลายเปิด-ปิด เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนได้พูดในแต่ละสถานการณ์ซึ่งเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาตามหน้าที่ ผู้สอนสามารถเป็นผู้กำหนดสถานการณ์ต่างๆให้ผู้เรียนได้ฝึกพูด และสามารถตรวจสอบการใช้ภาษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์เหล่านั้นอีกทั้งช่วยแก้ไขข้อผิดพลาดให้แก่ผู้เรียน

2.4) โฆษณา (Advertisements) การโฆษณาในนิตยสารและหนังสือพิมพ์

2.5) เป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดหัวข้อในการอภิปรายเป็นอย่างดี มีข้อมูลที่ช่วยในการฝึกการเดาคำศัพท์จากบริบทต่างๆ

3) เกม (Games) เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนสามารถใช้ในชั้นเรียน เป็นการสร้างความสนใจผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสามารถใช้เป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษา อีกทั้งเป็นประสบการณ์ที่สำคัญในกระบวนการการเรียนรู้ภาษาเพราะเกมจะเป็นกิจกรรมที่ช่วยลดอุปสรรคทางภาษา

ที่เข้าใจได้ให้แก่ผู้เรียน ผู้สอนสามารถจัดเกมได้หลายรูปแบบ ส่วนมากมักจะเป็นการแข่งขันในเวลาจำกัดอีกทั้งมีความสนุกเพลิดเพลิน ในขณะที่เดียวกันก็เป็นการให้ตัวป้อนทางภาษาแก่ผู้เรียนอีกด้วย โดยทั่วไปองค์ประกอบของเกมคือ การแก้ปัญหาซึ่งกิจกรรมการแก้ปัญหาพื้นฐานแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ กิจกรรมการแก้ปัญหาที่ขึ้นอยู่กับปฏิสัมพันธ์ทางวาจาของนักเรียนและ กิจกรรมรายบุคคลที่ไม่ได้แสดงออกทางวาจา นอกจากนี้เกมยังรวมถึงการเดาอีกด้วย เช่น เกม 20 คำถาม ซึ่งสามารถดัดแปลงมาใช้ในชั้นเรียนได้หลายรูปแบบ โดยให้ผู้เรียนใช้คำถามเฉพาะที่ตอบด้วย คำว่าใช่ หรือ ไม่ใช่ เท่านั้น

4) กิจกรรมเนื้อหา (Content) เป็นกิจกรรมที่มีจุดประสงค์ที่จะเรียนสิ่งใหม่ มากกว่าเรียนภาษา เช่น การเรียนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศิลปะและดนตรีใน ภาษาเป้าหมาย กิจกรรมการเรียนรู้ภาษาหลายกิจกรรมจะมีลักษณะที่สำคัญคือ การดึงดูดความสนใจของผู้เรียนและการให้ตัวป้อนทางภาษาที่เข้าใจได้แก่ ผู้เรียน เช่น การฉายสไลด์ การเสนองาน กิจกรรม การบอกเล่า ดนตรี ภาพยนตร์ รายงานทางโทรทัศน์ ข่าวจากวิทยุกระจายเสียง การอ่าน และอภิปรายต่างๆที่เกี่ยวกับภาษาเป้าหมาย และวัฒนธรรม

กิจกรรมและการใช้ภาษาในชั้นเรียน

Slattery and Willis (2001 อ้างถึงใน มณีทิพย์ อภิบาลศรี และอิศรา ประมุขสุข, ม.ป.ป.: 11-77) กล่าวถึงกิจกรรมและการใช้ภาษาในชั้นเรียนไว้ดังนี้

1. ฟังและทำท่าทาง (Listen and do)

การฟังและทำท่าทางช่วยให้เด็กเกิดกระบวนการรับภาษาอังกฤษโดยการฟัง คำสั่งต่างๆ มีความตื่นตัวและทำสิ่งต่างๆโดยใช้ภาษาอังกฤษอย่างสนุกสนาน สามารถใช้ตัวช่วยที่ไม่ใช่ ภาษาพูด เช่นท่าทาง เพื่อตีความหมาย สามารถเข้าใจภาษาอังกฤษทุกๆไปได้ มีโอกาสได้เตรียมตัว สนทนาโดยใช้ภาษาอังกฤษ และเกิดการซึมซับการออกเสียงและรูปแบบทำนองเสียงที่ดี

1.1 การสั่งเป็นภาษาอังกฤษ (Giving instructions in English) เช่น การสั่งให้นั่งลงและยืนขึ้น (Sit down, Stand up) การสั่งให้เคลื่อนไหวไปรอบๆ

1.2 การฟังและการระบุสิ่งของ (Listening and identifying)

1) เพื่อการเพิ่มพูนคำศัพท์ (For vocabulary development)

1.1) พูดกับเด็กเกี่ยวกับสิ่งที่คุณครูต้องการให้เด็กเรียนรู้ เช่น Look, here's my bag. Now, what have I got in here? There's a book, that's my book.

1.2) ให้เด็กชี้หรือแสดงสิ่งของเมื่อคุณครูเอ่ยชื่อสิ่งของนั้นๆ

2) การเรียนรู้ไวยากรณ์ (For grammatical awareness) เช่น คำเอกพจน์ / พหูพจน์ คำสรรพนามแสดงโดยการชี้ไปที่บัตรที่มีรูปคนหลายๆคน เช่น A dog. Some dogs. It's brown, They are brown.

1.3 การฟังและทำท่าทาง – ตอบสนองด้วยท่าทาง (Listening and doing

- Total Physical Response) เช่น

1) การทำตามผู้นำ (Following the leader) เช่น

OK, now get in a line.

OK, now follow me. Come on...around the class.

OK, we're walking, walking, walking.

2) การตอบสนองด้วยท่าทางต่อหัวข้อต่างๆ (Topic-based Total Physical Response) เช่น การตอบสนองด้วยท่าทางกับคำศัพท์เกี่ยวกับเสื้อผ้า

If you are wearing something blue, put your hand up
หรือ If you've got on something green, stand on one leg.

3) การตอบสนองด้วยท่าทางเป็นกิจวัตรประจำวัน (Total Physical Response routines)

3.1) กิจกรรมที่ทำเป็นประจำ

Clap your hands.

Slap your legs.

3.2) คำคล้องจองในการชี้

Point to the ceiling.

Point to the floor.

Point to the window.

Point to the door.

Clap your hands together. One two three

Now all sit down and look at me.

4) การตอบสนองด้วยท่าทางเพื่อจัดชั้นเรียน (Total Physical Response for arranging the class)

1.4 การฟังและการแสดง - การทำท่าไม้ (Listening and performing - miming)

1) การทำท่าไม้ (Miming) คือการบอกโดยใช้ท่าทางไม่ใช่คำพูด เช่น การทำท่าไม้ที่เป็นกิจวัตรประจำวันในตอนเช้า พุดดังต่อไปนี้

You're washing your hands...washing your hands.

Very good. washing your hands.

Now you're combing your hair

2) การพูดเช้าจังหวะเพื่อการพักด้วยท่าทาง พุดดังต่อไปนี้

OK, let's have a break and do a physical break chant.

Are you all ready? OK, here we go.

You are a tree, grow tall.

You are a lady, in the rain.

You are a bird, You are a frog.

1.5 เกมการฟังและการตอบรับ (Listening and responding games)

1) ถูกหรือผิด (Right or wrong/ True or false หรือ True or Not true) คำสั่งที่ใช้ในกิจกรรมซึ่งให้เลือกตอบว่าถูกหรือผิด (Instructions for True or false activities)

If it is true If I'm right	Clap once, like this. Nod your head, like this... Shout out 'yes' Put one hand up.
If it is not true If I'm not right If I'm wrong	Clap twice, like this. Shake your head, like this... Shout out 'no' Put two hand up.

2) เกม Simon says

2. ฟังและลงมือทำ (Listen and make)

การฟังภาษาอังกฤษและลงมือทำ มีข้อดีดังนี้

- สามารถทำได้โดยไม่คาดหวังว่าเด็กจะต้องพูดภาษาอังกฤษในตอนต้น
- เหมาะที่จะช่วยให้เด็กซึมซับภาษาอังกฤษ
- รวมถึงกิจกรรมที่หลากหลาย
- ช่วยให้คุณครูกับเด็กๆ ได้ใช้ภาษาอังกฤษพูดคุยกัน
- ช่วยให้เด็กๆ สร้างสรรค์สิ่งที่พวกเขาภูมิใจ
- สามารถทำให้เด็กรู้วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาอังกฤษ

ตัวอย่างกิจกรรมการฟังภาษาอังกฤษและลงมือทำ

2.1) การฟังและระบายสี (Listening and coloring)

2.2) การฟังและวาดภาพ (Listening and drawing)

2.3) การฟังและลงมือทำ (Listening and making)

3. การพูดโดยมีคุณครูช่วย (Speaking with support)

วิธีที่จะกระตุ้นให้เด็กพูดภาษาอังกฤษเป็นครั้งแรก ทำได้โดย

- กระตุ้นให้เด็กใช้วลีที่เตรียมไว้ใช้ในชั้นเรียน
- สอนศัพท์ใหม่ๆ โดยใช้ภาพ ท่าทางและการพูดซ้ำๆ
- ช่วยให้เด็กจำศัพท์และวลีใหม่ๆ ในบริบท
- สอนการออกเสียงและคำศัพท์ไปพร้อมๆ กัน
- สละสมคำคล้องจองและเพลง

ตัวอย่างการพูดโดยมีคุณครูช่วย

3.1) การใช้วลีต่างๆ ในชั้นเรียน (Using classroom phrases)

3.2) การพูดคำคล้องจองและการร้องเพลงเพื่อฝึกการออกเสียง การเน้นเสียง และการใช้ทำนองเสียง (Saying rhymes and singing songs to practice pronunciation, stress, and intonation)

3.3) การฝึกคำศัพท์ใหม่ๆ (Practicing new vocabulary)

3.4) การเล่นเกมคำศัพท์ (Playing vocabulary games)

3.5) การฝึกออกเสียงใหม่ๆ (Practicing Pronunciation of new sounds)

4. การพูดอย่างเป็นอิสระมากขึ้น (Speaking more freely)

คุณครูสามารถช่วยให้เด็กพูดอย่างเป็นอิสระมากขึ้นได้ด้วยการ

- ช่วยเหลือและกระตุ้นเด็กเวลาที่เขากำลังพูด
- แสดงให้เด็กดูว่าจะถามคำถามอย่างไรและจะขอให้อธิบายอย่างไร
- เล่นเกมต่างๆ ให้เด็กๆ มีปฏิสัมพันธ์กัน
- ใช้คำศัพท์ที่อยู่ในหัวข้อที่เด็กคุ้นเคยเวลาที่คุณครูพูดคุยกับพวกเขา
- เริ่มต้นบทเรียนด้วยกิจกรรมที่คุณครูเป็นผู้นำแล้วจึงทำกิจกรรมเป็นคู่

และเป็นกลุ่ม

4.1) พัฒนาการด้านความคิดและการเรียนรู้ภาษา (Cognitive development and language learning) เด็กในฐานะที่เป็นผู้เรียน เวลาเราสอนภาษาเราต้องคำนึงถึงเด็กทุกแห่งทุกมุมและต้องกระตุ้นให้เด็กมีพัฒนาการทั้งในด้านความคิดและการเรียนรู้

4.2) การเริ่มที่จะพูดอย่างเป็นอิสระได้มากขึ้น (Starting to speak freely-eliciting personal talk) เช่น การขอให้พูดเรื่องเกี่ยวกับตนเอง

4.3) เกมการพูด (Speaking games) เช่น เกมการส่งลูกบอล คำสั่งสำหรับเกมส่งต่อลูกบอล วลีเพิ่มเติมสำหรับเกมที่ใช้ลูกบอล การเดาทำใบ้ การขอให้เด็กๆ หายหรือจำ

4.4) เด็กพูดในกลุ่ม (Children speaking in groups) เช่น การนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง การจับคู่และแบ่งกลุ่มพูดคุยกัน การพูดแบบต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่าการสอนตามแนวคิดวิถีธรรมชาตินั้น ในการจัดการเรียนการสอนจะใช้สถานการณ์ต่างๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยที่ผู้สอนจะให้ตัวป้อนทางภาษาที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ (Comprehensible Input) อีกทั้งต้องใช้วิธีการต่างๆ เพื่อขจัดหรือลดความตึงเครียด สร้างแรงจูงใจในการเรียน และสร้างความมั่นใจแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการรับภาษาได้มากที่สุด จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนจะต้องนำกิจกรรมเพื่อการรับภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนโดยแนวคิดวิถีธรรมชาติดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน

2.5 การทดสอบและการวัดผลทักษะทางภาษา

1) การทดสอบทักษะการฟังเพื่อความเข้าใจ (Listening Comprehension)

Krashen and Terrell (2000: 168-170) กล่าวไว้ว่า การเข้าใจคำพูดเป็นสิ่งสำคัญเพราะแนวคิดวิธีธรรมชาติอาศัยกลไกในการรับภาษา (Acquisition) ผ่านตัวป้อนทางภาษาที่สามารถเข้าใจได้ (Comprehensible Input) โดยการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษตามขั้นของพัฒนาการในการเรียนรู้ภาษา 3 ขั้น ได้แก่

1. ขั้นก่อนการพูด (prespeaking stage) การทดสอบทักษะความเข้าใจในการฟัง สิ่งที่เราต้องการทดสอบคือ การพัฒนาความสามารถในการจำคำศัพท์ และการใช้บริบทในการเดาความหมาย การทดสอบดังกล่าวสามารถทำได้โดยใช้รูปภาพ สิ่งของ และสถานการณ์ที่หลากหลาย โดยการนำสิ่งเหล่านี้มาแสดงให้ผู้เรียนดู แล้วครูเลือกบรรยายสิ่งของ 1 อย่าง ด้วยคำพูดที่ไม่ซับซ้อนจนเกินไป แล้วให้ผู้เรียนระบุว่าที่ครูกล่าวมานั้นหมายถึงของสิ่งไหน รวมทั้งความสามารถในการฟังคำ ประโยค หรือข้อความแล้วสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง เทคนิคอื่นๆที่ง่ายต่อการทดสอบ คือ การบรรยายเกี่ยวกับรูปภาพ สิ่งของ หรือการกระทำ (Action) แล้วให้นักเรียนระบุว่า เป็นจริงหรือเท็จ (true or false)

2. ขั้นการพัฒนาไปสู่การพูดคำเดียว (develop into the single word stage) เป็นการทดสอบความสามารถในการพูด หรือตอบคำถามด้วยคำ วลี หรือประโยคสั้นๆ ผู้สอนตั้งคำถามโดยใช้รูปภาพ และบริบท แล้วให้ผู้เรียนตอบคำถาม ซึ่งเป้าหมายคือการทดสอบความเข้าใจในสิ่งที่ถาม (ประโยคที่ถาม) ดังนั้นผู้เรียนทุกคนจำเป็นที่จะต้องรู้คำศัพท์ที่จะนำมาใช้ในการตอบคำถามมาก่อน

3. ขั้นเริ่มต้นสร้างคำพูดให้เป็นประโยค (begin to produce sentences) นักเรียนจำเป็นที่จะต้องได้รับการทดสอบความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจ (Test of listening comprehension) ความสามารถในการอธิบายสิ่งต่างๆที่อยู่ใกล้ตัวและสามารถโต้ตอบได้อย่างเหมาะสม โดยอาศัยกิจกรรมการฟังจากแหล่งข้อมูลดังต่อไปนี้

- 3.1 การฟังบทสนทนา
- 3.2 การมีส่วนร่วมในบทสนทนา
- 3.3 การรับข้อความที่เป็นภาษาพูด (เช่น ทางโทรศัพท์)
- 3.4 การฟังคำพูดที่เป็นความเรียง (เรื่องสั้น ข่าวสั้น)
- 3.5 การฟังเกี่ยวกับคำสอนต่างๆ

- 3.6 การฟังบนเครื่องช่วยวิทยุ (ข่าว รายการพิเศษ)
- 3.7 เพลง
- 3.8 รายการทางโทรทัศน์
- 3.9 โฆษณาทางโทรทัศน์หรือวิทยุ
- 3.10 คำบรรยาย
- 3.11 ภาพยนตร์

Valette (1977, อ้างถึงใน กิ่งแก้ว อารีรักษ์, 2546: 81) ได้เสนอแนะการทดสอบทักษะการฟังไว้ มีดังนี้

1. การทดสอบการจับใจความสำคัญของคำพูด (Skimming)

1.1 ฟังข่าวแล้วให้นักเรียนเขียนชื่อบุคคล สถานที่ที่ได้ยินข่าว (เหมาะกับผู้ที่เริ่มเรียน)

1.2 ฟังผู้สอนเล่าเรื่องหรือนิทานที่คุ้นเคย นักเรียนตั้งชื่อเรื่อง (อาจใช้ภาษาแม่ของนักเรียนก็ได้)

1.3 ฟังผู้สอนเล่า อธิบายเกี่ยวกับสถานที่ สิ่งของ บุคคล ภาพยนตร์ หรือเหตุการณ์ นักเรียนเขียนสิ่งที่ผู้สอนเล่า เช่น ผู้สอนเล่าเกี่ยวกับรายการทีวีที่มีชื่อเสียง นักเรียนเขียนชื่อเรื่อง (ถ้าเป็นผู้เริ่มเรียนอาจให้โต้ตอบโดยใช้ภาษาแม่ของนักเรียนได้)

1.4 ฟังเทปที่บันทึกจากรายการวิทยุ นักเรียนบอกว่าเป็นรายการประเภทใด เช่น ข่าวทั่วไป ข่าวกีฬา พยากรณ์อากาศ เรื่องตลก เป็นต้น

2. การทดสอบความเข้าใจข้อความ (Oral Comprehension)

แบบทดสอบความเข้าใจในการฟังที่เป็นมาตรฐาน มักจะมีการทดสอบความเข้าใจข้อความอยู่ด้วย ข้อความที่บันทึกลงในเทปมักจะเป็นบทสนทนาที่แต่งขึ้นแล้ว ชาวต่างประเทศที่เป็นเจ้าของภาษา เป็นผู้อ่าน หรือเป็นการพูดคนเดียวก็ได้ คำถามเพื่อทดสอบความเข้าใจมักจะเป็นแบบเลือกตอบ คำถามควรจะเข้าใจได้ง่าย โดยการเขียนลงในกระดาษให้นักเรียนเห็นและบันทึกลงในเทป ด้วยการเปิดเทปให้นักเรียนฟัง อาจเป็น 1 หรือ 2 ครั้งก็ได้ ถ้าเป็น 2 ครั้ง อาจให้นักเรียนฟังทั้งหมดในรอบแรก และในรอบที่สองให้ฟังทีละตอน แล้วให้ตอบคำถามหลังจากฟังแต่ละตอนจบลง การทดสอบความเข้าใจในการฟัง สามารถวัดได้ทั้งที่เป็นหน่วยความหมายย่อย และความเข้าใจสารโดยรวม ดังนี้

2.1 การทดสอบหน่วยเสียง เช่น การฟังเสียงได้ว่าเป็นเสียงเดียวกันหรือต่างกัน

2.2 การฟังอย่างคร่าวๆ เพื่อจับคำศัพท์ที่รู้ความหมาย

2.3 การจับใจความสำคัญ

- 1) ฟังเรื่องราวหรือนิทานแล้วตั้งชื่อเรื่อง
- 2) ฟังบทความแล้วเขียนชื่อบุคคล สถานที่ หรือสรุปใจความ โดยอาจตอบด้วย True/False หรือเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด
- 3) ฟังเกี่ยวกับสถานที่ บุคคล ภาพยนตร์ เหตุการณ์ ฯลฯ แล้วเล่าเรื่องเกี่ยวกับเรื่องนั้น หรือตั้งชื่อเรื่อง
- 4) ฟังแถบบันทึกเสียงเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆในชีวิตประจำวัน แล้วบอกได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เช่น เกี่ยวกับกีฬา บันเทิง พยากรณ์อากาศ ฯลฯ
- 5) ฟังบทสนทนาแล้วเลือกภาพที่ตรงกับบทสนทนานั้นๆ

บารุง โตรัตน์ (2524) ได้กล่าวถึงการประเมินความสามารถด้านการฟังเพื่อความเข้าใจว่า เป็นการทดสอบความเข้าใจทางด้านภาษาอังกฤษของผู้ฟัง ในการทดสอบประเภทนี้ นักเรียนจะได้รับการทดสอบทางด้านการถอดความ (Decode) เสียงพูดในภาษาอังกฤษ เสียงพูดนั้น อาจเป็นประโยคในรูปแบบต่างๆ เช่น ประโยคบอกเล่า ประโยคคำถาม ประโยคขอร้อง ประโยคคำสั่ง รวมทั้งประโยคสั้นๆ ง่ายๆ และประโยคยาวๆ ที่ใช้เพื่ออธิบายเรื่องต่างๆ

ทั้งนี้ในการทดสอบ Harris (อ้างถึงใน บารุง โตรัตน์, 2524: 189-192) ได้แบ่งการประเมินความสามารถทางด้านการฟังเพื่อความเข้าใจออกเป็น 3 วิธีด้วยกัน คือ

1. Direction Requiring Action Responses

การประเมินนี้เป็นการทดสอบความสามารถด้านการฟังคำสั่งแบบปากเปล่าของผู้ที่เริ่มเรียนภาษาอังกฤษ ผู้สอนจะทำการทดสอบความสามารถของผู้เรียน หลังจากที่เด็กได้ฟังคำสั่งแล้วสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง

2. Question and Statements (Multiple-choice)

การประเมินรูปแบบนี้ผู้เรียนจะได้รับฟังประโยคบอกเล่าหรือคำถามโดยที่ผู้เรียนไม่เห็นรูปประโยคในรูปแบบภาษาเขียน จากนั้นผู้เรียนต้องเลือกคำตอบในรูปแบบตัวเลือกจากข้อสอบ ในการเลือกคำตอบนั้นขึ้นอยู่กับประโยคที่ฟัง ถ้าประโยคที่ผู้เรียนได้ฟังนั้นเป็นประโยคคำถามผู้เรียนก็ต้องหาคำตอบที่ถูกต้องและสอดคล้องกับคำถามที่ผู้เรียนได้ฟัง หากประโยคที่นักเรียนได้ยินนั้นเป็นประโยคบอกเล่า ผู้ทำการทดสอบต้องเลือกประโยคคำตอบที่มีความหมายเหมือนกับประโยคที่กำหนดให้ ซึ่งเขียนโดยใช้คำศัพท์และรูปประโยคที่ต่างออกไปแต่สื่อความหมายเหมือนกัน นอกจากนั้นผู้สอนสามารถเปลี่ยนคำตอบที่อยู่ในรูปของการเขียนเป็นประโยค เป็นการให้ผู้เรียนเลือก

รูปภาพแทนได้ การประเมินแบบนี้เหมาะสำหรับการประเมินผู้เรียนที่เริ่มอ่านประโยคภาษาอังกฤษอย่างง่ายได้

3. Dialogues (Multiple-choice)

การประเมินในรูปแบบนี้มีเป้าหมายเพื่อการทดสอบความสามารถทางด้านการฟัง ซึ่งเป็นการทดสอบทางด้านความเข้าใจ โดยใช้โจทย์ซึ่งเป็นบทสนทนาสั้นๆ หลังจากที่ได้ฟังบทสนทนาจบลงแล้ว ผู้สอนจึงจะทำการอ่านโจทย์ และหลังจากนั้นผู้เรียนต้องทำข้อสอบ ซึ่งเป็นการเลือกคำตอบที่ถูกต้องตามที่ได้ยินในบทสนทนา

ทางด้าน เสจี่ยม โตรตัน (2534) ได้เสนอเทคนิคทางด้านการทดสอบทางด้านการฟังข้อความหรือคำพูดที่ครูพูดไว้ในการสอนภาษาอังกฤษสำหรับผู้เริ่มเรียนว่า ผู้สอนสามารถทำการทดสอบได้หลายรูปแบบด้วยกัน เช่น การปฏิบัติตามคำสั่งทั้งสั้นและยาว การฟังแล้วเขียนตามคำสั่ง การบอกตามสิ่งที่ได้ยินหลังจากฟังครูพูด โดยการเลือกรูปภาพหรือการวงกลมรอบรูปภาพ

สรุปได้ว่าการทดสอบและประเมินผลความสามารถทางด้านการฟังสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การปฏิบัติตามคำพูด วลีและประโยคสั้นๆ ได้อย่างถูกต้อง โดยที่ผู้เรียนต้องชี้รูปภาพตามคำพูดที่ได้ฟัง การวงกลมรอบรูปภาพ และการเลือกคำตอบที่ถูกต้องหลังจากที่ได้ฟังคำสั่งจากครู และการตอบโต้โดยทำท่าทางประกอบ

2) การทดสอบความสามารถด้านการพูด (Speaking)

Krashen and Terrell (2000: 168-170) กล่าวถึงการทดสอบทักษะด้านการพูดไว้ว่า การทดสอบความสามารถด้านการพูด อาจต้องใช้เวลานาน โดยเฉพาะการให้พูดทีละคน ซึ่งในบางครั้งขณะที่ครูกำลังทดสอบนักเรียนหนึ่งคนหรือหนึ่งกลุ่ม นักเรียนคนอื่นๆ ก็จะต้องใช้เวลาในการทำกิจกรรมอย่างอื่น หากเวลาไม่พอนักเรียนคนอื่นๆ ก็จะต้องหาเวลานอกเหนือจากคาบเรียนมาทดสอบ หากเราใช้วิธีการบันทึกเทปก็จะเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ได้

ในการประเมินทักษะทางการพูดสำหรับนักเรียนระดับเริ่มต้นเราจะวัดเพียงความคล่องแคล่วและความสามารถในการสื่อสาร วิธีที่ดีที่สุดในการศึกษาถึงวิธีการทดสอบดังกล่าวคือการมีส่วนร่วมในการสนทนา หากนักเรียนมีส่วนร่วมมากพวกเขาก็จะได้รับตัวป้อนทางภาษา (Input) ในปริมาณมาก และหากพวกเขาได้รับ (Input) ในปริมาณมาก เขาก็จะเกิดการรับภาษามากขึ้นตามไปด้วย

วิธีการทดสอบทักษะทางการพูด

1. การสนทนาแลกเปลี่ยนกัน
2. การเล่าเรื่อง การเล่าเรื่องตลก การบรรยายเหตุการณ์ การให้คำแนะนำ
3. การพูดอย่างเป็นทางการ หรือการกล่าวสุนทรพจน์
4. การโต้วาที การโต้แย้ง

นอกจากนี้ยังมีเทคนิคอื่นๆที่นำมาใช้ในการทดสอบทักษะการพูด วิธีที่ใช้กันมากที่สุดคือ การสัมภาษณ์ (oral interview) โดยที่ผู้สอนป้อนคำถามปลายเปิด(open-ended questions) ในสภาพแวดล้อมที่ผ่อนคลาย และพยายามกระตุ้นให้ผู้เรียนพูด การสอบสัมภาษณ์โดยสร้างสถานการณ์ในห้องเรียน จะมีข้อจำกัดในเรื่องของ หัวข้อเรื่องและสถานการณ์ (Topics and Situations) วิธีที่นำมาใช้ทดสอบทักษะการพูดอีกวิธีหนึ่งคือ การให้นักเรียนจับคู่สนทนา ซึ่งครูประเมินด้วยการฟังบทสนทนาโดยตรง หรือการบันทึกบทสนทนา

Valette and Oller (1977, อ้างถึงใน กิ่งแก้ว อารีรักษ์, 2546: 81)

กล่าวถึง วิธีทดสอบทักษะพูดเพื่อความเข้าใจและทักษะพูดในการสื่อสาร แบ่งได้เป็นสองลักษณะดังนี้

1. การพูดที่มีการควบคุม สามารถทดสอบได้โดย
 - 1.1 การให้ตัวนะที่สามารถมองเห็นได้ นักเรียนพูดประโยคโดยมีรูปภาพเป็นสื่อ แต่นักเรียนควรมีความคุ้นเคยกับสัญลักษณ์ที่ใช้เสียก่อน
 - 1.2 การให้ตัวนะที่เป็นคำพูด คำแนะนำสำหรับการทดสอบอาจใช้ภาษาแม่หรือภาษาที่เรียน หรือในบางครั้งอาจเขียนก็ได้ เช่น
 - 1.2.1 ผู้สอนพูดประโยค 1 ประโยค และแสดงคำตอบด้วยท่าทางหรือสีหน้า แล้วให้นักเรียนตอบตามลักษณะท่าทางนั้นๆ
 - 1.2.2 นักเรียนเปลี่ยนประโยคตามที่กำหนด
 - 1.2.3 นักเรียนจะได้รับบทบาท และคำแนะนำเกี่ยวกับชนิดของการสนทนาที่จะต้องให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย
 - 1.2.4 นักเรียนฟังบทสนทนาของเจ้าของภาษา แล้วรายงานเนื้อหาของสิ่งที่ได้ฟัง
 - 1.2.5 นักเรียนแสดงบทบาทเป็นผู้สัมภาษณ์ และพยายามหาข้อมูลให้ได้มากที่สุดจากผู้ถูกสัมภาษณ์ แล้วจดบันทึกไว้

1.3 การสอบพูดปากเปล่าด้วยวิธีการทดสอบแบบโคลซ (Cloze) การเลือกข้อความสำหรับสอบใช้วิธีเดียวกับการเลือกข้อความสำหรับให้เขียนตามคำบอก โดยอาจบันทึกเทปจากรายการทางวิทยุ หรือข้อความอื่นๆที่อยู่ในรูปแบบของการพูดแต่ข้อความไม่ควรยาวเกินไป แบบสอบชนิดนี้นักเรียนจะได้ฟังข้อความ 2 ครั้ง ครั้งแรกฟังข้อความทั้งหมด (อาจให้ฟังสองครั้งก็ได้ขึ้นอยู่กับผู้สอน) หลังจากนั้นให้นักเรียนฟังข้อความที่มีบางตอนเว้นว่างไว้ให้เติม นักเรียนจะต้องพูดแล้วเติมช่องว่างด้วยข้อความที่เหมือนกับที่ได้ยินมาแล้วในรอบแรก

1.4 การเล่าเรื่อง (Narrative Task) เช่น ผู้สอนเล่าเรื่องให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนเล่าต่อให้เพื่อนฟัง แล้วบันทึกเทปไว้สำหรับให้คะแนนภายหลัง การให้คะแนนอาจให้ตามประสิทธิภาพของการสื่อสารทั้งหมด หรือให้ตามรายละเอียดหลายๆของเรื่องที่มีผลต่อความเข้าใจในเรื่อง

1.5 ให้พูดตามสถานการณ์สมมติโดยใช้ภาษาตามหน้าที่ (Function) ที่เหมาะสม

2. การพูดโดยอิสระในการสื่อสารอย่างแท้จริง มีวิธีการทดสอบดังนี้

2.1 ให้นักเรียนบรรยายเหตุการณ์ในภาพชุด ถ้าเป็นระดับเริ่มเรียนอาจให้คำสั่งเป็นภาษาแม่

2.2 ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องง่ายๆ

2.3 ให้นักเรียนพูดตามหัวข้อที่กำหนด ผู้สอนควรให้หลายๆหัวข้อ เพราะนักเรียนอาจจะคล่องในหัวข้อในหัวข้อหนึ่งมากกว่าอีกหัวข้อหนึ่งก็เป็นได้

2.4 นักเรียนบรรยายวัตถุอย่างหนึ่งโดยใช้ภาษาที่เรียน ถ้าเป็นระดับกลางวัตถุนั้นอาจจะไม่ซับซ้อนมากนัก แต่ถ้าเป็นระดับที่สูงขึ้นอาจเป็นสิ่งที่ซับซ้อนขึ้น

2.5 ให้พูดเพื่อสนับสนุนความคิดของตนเอง ได้แย้ง ปฏิเสธพูดหักล้างข้อโต้แย้ง

2.6 การสนทนาและสัมภาษณ์เป็นวิธีการทดสอบทักษะพูดที่เหมาะสมเป็นที่นิยมและเป็นธรรมชาติมากที่สุด แบบสอบสมรรถภาพทางการพูดจะเป็นแบบสอบวัดความสามารถในการใช้ภาษาตามหน้าที่หรือความสามารถในการสื่อสารก็ต่อเมื่อแบบสอบนั้นให้โอกาสแก่ผู้เข้าสอบ ในการแสดงความสามารถที่จะเรียบเรียงส่วนประกอบต่างๆของคำพูดให้สอดคล้องกันอย่างเหมาะสม เนื้อหาในการสัมภาษณ์ควรเลือกให้เหมาะสมกับระดับความสามารถและความสนใจของนักเรียน เช่น นักเรียนในระยะเริ่มต้นควรสนทนาเกี่ยวกับเรื่องราวของตัวเองส่วนนักเรียนในระดับกลางการสนทนาควรซับซ้อนขึ้น ต้องใช้ความคิดและจินตนาการประกอบด้วย เช่น ถ้าท่านเป็นเศรษฐีท่านจะทำอะไร เป็นต้น สำหรับนักเรียนในระดับสูง หัวข้อการสนทนาส่วนใหญ่เป็น

ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะต่างๆ โดยอาจให้นักเรียนอ่านบทความที่เตรียมไว้ล่วงหน้า การสนทนา จะเป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ในสังคมปัจจุบัน

2.7 ให้พุดนำเสนอข้อมูลจากสื่อต่างๆ เช่น บทความ ภาพ ภาพประกอบ บทความ แถบบันทึกเสียง วีดิทัศน์

2.8 ให้พุดสรุปจากเอกสาร

2.9 ให้พุดเชิงวิเคราะห์โดยนำเสนอหน้าชั้น

นอกจากนี้ อัจฉรา วงศ์โสธร (2544) ได้เสนอกิจกรรมที่ใช้ในการทดสอบ การพุดไว้ดังนี้

กิจกรรมที่ใช้วัดความสามารถทางการพุด จำแนกได้ตามสัมพันธภาพที่ผู้พุด มีกับตัวกระตุ้น ซึ่งอาจเป็นคำสั่งในการสอบหรือตัวกระตุ้นที่เป็นข้อความและข้อความที่เป็นประเด็น การสอบ แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. แบบสัมพันธภาพคงที่ ได้แก่

- การบรรยายสิ่งของหรือภาพ
- บอกให้คู่สอบวาดภาพ หรือแผนภูมิ
- บอกให้คู่สอบประกอบชิ้นส่วนหรือเครื่องมืออย่างใดอย่างหนึ่ง
- อธิบายหรือบอกคู่สอบวิธีการจัดเรียงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
- บอกทางไปยังสถานที่ใดที่หนึ่ง

2. แบบสัมพันธภาพที่เป็นพลวัต ได้แก่

- การเล่าเรื่องซึ่งมีการเปลี่ยนบทตัวละคร เวลา สถานที่ตามท้องเรื่อง
- การให้ปากคำในฐานะพยานรู้เห็นที่อยู่ในเหตุการณ์ เช่น ในอุบัติเหตุ

ทางท้องถนน การลักทรัพย์ การฆาตกรรม ฯลฯ

3. แบบสัมภาษณ์ภาพที่เป็นนามธรรม ได้แก่

- การแสดงความคิดเห็น
- การให้เหตุผลในการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532: 68) ได้จำแนกถึงองค์ประกอบต่างๆ ใน การประเมินความสามารถทางการพุดไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ความคล่องแคล่ว หมายถึง ความราบรื่น ความต่อเนื่อง และความ เป็นธรรมชาติในการพุด

2. ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้พูดต้องการจะสื่อสาร
3. ปริมาณ หมายถึง ปริมาณของข้อมูลที่เหมาะสมแก่การที่ผู้ฟังสามารถเข้าใจได้
4. คุณภาพของข้อความที่ต้องการสื่อสาร หมายถึง ความถูกต้องของข้อมูลที่ต้องการจะสื่อสาร
5. ความพยายามในการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารว่าจะใช้คำพูดหรือไม่ก็ตามซึ่งในที่นี้จะรวมถึงการใช้ท่าทางในการสื่อสาร

เสถียร โตรตัน (2534) ได้กล่าวเกี่ยวกับการทดสอบทางด้านการพูดว่า ครูสามารถสั่งให้นักเรียนทำได้ดังนี้

1. การพูดตามในสิ่งที่ครูพูดนำ
2. การถามคำถามเพื่อนร่วมชั้น
3. การตอบคำถามทั่วไป
4. การตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับตนเอง
5. การพูดบรรยายภาพ หรือสิ่งของต่างๆ
6. การตอบคำถามที่ง่าย ๆ ในรูปแบบต่างๆ
7. การให้ผู้เรียนตั้งคำถามเกี่ยวกับภาพ

การประเมินความสามารถด้านการพูดนั้น ครูผู้สอนต้องทำการประเมินจากสิ่งต่างๆ ทั้งในเรื่องของสำเนียงในการสื่อสาร ความเข้าใจในสิ่งที่ต้องการจะสื่อสาร ความคล่องแคล่วถูกต้อง และยังรวมถึงความพยายามในการสื่อสารอีกด้วย ซึ่งในการทดสอบเพื่อการประเมินผลนั้น ผู้สอนสามารถทำได้หลายวิธี แต่สำหรับในเด็กเล็กนั้นผู้สอนควรเริ่มวัดจากสิ่งที้ง่ายๆ รวมไปถึงความสามารถในการพูดถึงสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว โดยสามารถวัดได้โดยการถ่ายโอนเป็นภาพ หรือสิ่งต่างๆที่อยู่ใกล้ตัวได้

สำหรับเกณฑ์การประเมินความสามารถทางด้านการฟัง พูด นอกจากที่ผู้สอนต้องเลือกรูปแบบและวิธีการทำการทดสอบที่เหมาะสมแล้ว ครูผู้สอนต้องใช้หลักเกณฑ์ที่เหมาะสมในการวัดความสามารถทางด้านการฟัง-พูด ดังที่ Clark (อ้างถึงใน พัชรिता วงศ์ใจหาญ, 2546) ได้กล่าวถึงเกณฑ์ทางด้านการประเมินความสามารถทางด้านการพูด ซึ่งประกอบด้วยสี่องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

1. การออกเสียง (Pronunciation)
 - 1.1 การออกเสียงที่ไม่เป็นที่เข้าใจ หรือไม่ยอมออกเสียง
 - 1.2 ออกเสียงผิดมาก หรือออกเสียงที่ยากต่อการเข้าใจ
 - 1.3 ออกเสียงผิดในบางครั้ง แต่โดยรวมแล้วสามารถสื่อสารให้เข้าใจได้
 - 1.4 ออกเสียงได้ถูกต้องเหมาะสม และสามารถเข้าใจได้โดยตลอด
 2. คำศัพท์ (Vocabulary)
 - 2.1 การเลือกใช้คำศัพท์ที่ไม่ถูกต้องและไม่สามารถที่จะสื่อสารให้เข้าใจได้และไม่พูด
 - 2.2 เลือกใช้คำศัพท์ที่ผิดจำนวนมากจนยากแก่การทำความเข้าใจ
 - 2.3 เลือกใช้คำศัพท์ผิดในบางครั้ง แต่โดยทั่วไปใช้ได้ถูกต้องจนเป็นที่เข้าใจ
 - 2.4 เลือกใช้คำศัพท์ที่ถูกต้องเหมาะสม และสามารถสื่อสารให้เข้าใจได้โดยตลอด
 3. โครงสร้าง (Structure)
 - 3.1 โครงสร้างของประโยคผิดมาก หรือผิดเกือบทั้งหมดจนไม่สามารถสื่อสารกันได้เข้าใจ หรือไม่ยอมพูด
 - 3.2 ใช้โครงสร้างของประโยคโดยทั่วไปผิด แต่ก็ยังมีบางส่วนที่ถูกต้อง
 - 3.3 ใช้โครงสร้างของประโยคโดยทั่วไปถูก แต่ยังมีข้อผิดพลาดบ้างเล็กน้อย
 - 3.4 ใช้โครงสร้างของประโยคได้ถูกต้องเหมาะสม และสามารถสื่อสารให้เข้าใจได้โดยตลอด
 4. ความคล่องแคล่ว (Fluency)
 - 4.1 หยุดพูดเป็นเวลานาน สิ่งที่ไม่สามารถเข้าใจได้หรือไม่ยอมพูด
 - 4.2 หยุดพูดบ่อยๆพูดแบบตะกุกตะกักแต่ก็สามารถที่จะพูดทวนและสื่อสารต่อไปได้
 - 4.3 พูดต่อเนื่องได้อย่างเป็นธรรมชาติ แต่มีการหยุดพูดบ้างในบางครั้งรวมทั้งมีการหยุดพูดในตำแหน่งและจังหวะที่ไม่เหมาะสม
 - 4.4 พูดได้คล่องแคล่วเป็นธรรมชาติ มีการเว้นจังหวะของการพูดได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมเหมือนกับเจ้าของภาษา
- ความสามารถในการฟัง พูด นั้นเป็นความสามารถในการสื่อสาร และตอบโต้คู่สนทนาได้ โดยที่บทสนทนานั้นอาจเป็นการพูดสนทนาหรือว่าอยู่ในรูปของการตอบคำถาม

ก็ได้ ในการวัดความสามารถทางการฟัง พุทธภาษาอังกฤษนั้น ได้กำหนดเกณฑ์การวัดโดยแบ่งความสามารถเป็น 5 ระดับ (รัตนา ศิริลักษณ์, 2540 อ้างถึงใน กัลยา บุรณศิริจรรยา, 2546) ดังนี้

ระดับ 5 ระดับดีมาก ในระดับนี้ผู้เรียนสามารถฟังและตอบโต้บทสนทนาได้อย่างคล่องแคล่วและชัดเจนตามสถานการณ์ที่กำหนดให้ แทบจะไม่มีการติดขัด นอกจากนั้นผู้เรียนสามารถพูดโต้แย้งได้ รวมทั้งสามารถพูดตอบโต้ได้ทุกครั้งแม้ผู้สอนจะเปลี่ยนเรื่องพูดก็ตาม ในระดับนี้อาจมีความผิดพลาดทางด้านภาษาอยู่บ้าง แต่ถือว่าน้อยมากหรือแทบไม่สังเกตเห็น

ระดับ 4 ระดับดี ผู้เรียนสามารถตอบโต้ได้เป็นส่วนใหญ่ แต่ในบางครั้งผู้เรียนอาจเกิดความไม่เข้าใจเนื่องจากข้อจำกัดทางภาษาในบางครั้ง แต่ก็ไม่ถือว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการสื่อสาร รวมทั้งในการสนทนานั้นผู้พูดไม่แสดงออกถึงความลังเลในการสนทนา สามารถใช้ประโยคได้อย่างชัดเจน อาจมีการติดขัดในบางครั้งในบทสนทนาที่ซับซ้อน

ระดับ 3 ระดับค่อนข้างดี ผู้เรียนสามารถตอบโต้สนทนากับครูได้เป็นส่วนใหญ่ อาจมีปัญหามากในบางครั้งเมื่อประโยคค่อนข้างยาวหรือซับซ้อนมาก ในบางครั้งครูอาจสอบถามเพิ่มเติมเพื่อที่จะได้ความเข้าใจที่กระจ่างมากขึ้น

ระดับ 2 ระดับพอใช้ ผู้เรียนที่อยู่ในระดับนี้สามารถตอบโต้บทสนทนาได้ แต่ทว่ายังคงมีความลังเลอยู่ จึงต้องอาศัยเวลาในการคิดก่อนที่จะตอบโต้บทสนทนา เพื่อที่จะไม่ก่อให้เกิดความผิดพลาดในบทสนทนามากเกินไป สามารถตอบโต้บทสนทนาของครูได้อย่างซ้ำๆ รวมทั้งในบางครั้งต้องอาศัยท่าทางในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจ เนื่องจากการสื่อสารของผู้เรียนที่อยู่ในระดับนี้ยังมีความลังเลอยู่มาก

ระดับ 1 ระดับควรปรับปรุง ในระดับนี้ผู้เรียนสามารถตอบโต้บทสนทนาได้อย่างซ้ำๆ และใช้คำเพียงสั้นๆ เนื่องจากมีความลังเลใจ รวมทั้งไม่มีความมั่นใจในการสื่อสาร ผู้สอนต้องตอบโต้บทสนทนาอย่างซ้ำๆ รวมทั้งต้องทวนบทสนทนาอยู่บ่อยๆ รวมทั้งอาจต้องมีการแสดงท่าทางประกอบ เนื่องจากการช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจบทสนทนาได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนั้นครูต้องช่วยให้ผู้เรียนสามารถสนทนาไปได้จนจบบทสนทนา

จะเห็นได้ว่า การสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติมีเป้าหมายหลักมุ่งที่ความสามารถในการสื่อสาร ดังนั้นการทดสอบความสามารถทางภาษาที่สอดคล้องกับแนวคิดวิธีธรรมชาติ ควรวัดผลที่ความสามารถของผู้เรียนที่เข้าใจและสื่อความคิดในสถานการณ์เฉพาะอย่างได้ โดยการทดสอบความสามารถทางภาษาดังนี้ 1) ความสามารถในการฟังคำ ประโยค หรือข้อความแล้วสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง 2) ความสามารถในการพูดหรือตอบคำถามด้วยคำ วลี หรือประโยคสั้นๆได้ 3) ความสามารถในการอธิบายสิ่งต่างๆที่อยู่ใกล้ตัวและสามารถโต้ตอบได้อย่างเหมาะสม ในการวัดความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจ จะใช้รูปภาพ สิ่งของหรือการแสดงท่าทางเพื่อถามให้ผู้เรียนเลือกตอบได้ว่าผิดหรือถูก (true or false) ส่วนการวัดความสามารถในการพูดต้อง

ทำร่วมกับทักษะอื่นๆ เช่นทักษะการฟัง ซึ่งสามารถวัดผลได้โดยการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูล การเล่าเรื่องหรือการเรียงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและการให้คำแนะนำ การวัดความสามารถในการพูดอย่างเป็นทางการ การรายงานหน้าชั้นเรียน การวัดความสามารถในการแสดงความคิดเห็น การอภิปรายโต้แย้ง ซึ่งการวัดความสามารถในการพูดนั้นผู้เรียนมักจะต้องใช้สถานการณ์เพื่อแสดงบทบาทเพื่อสร้างบรรยากาศให้เหมือนจริง

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติ

การศึกษาเกี่ยวกับการสอนโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติ มีผู้ให้ความสนใจและได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสามารถทางภาษาอังกฤษ ผลสัมฤทธิ์ แรงจูงใจและความสนใจของนักเรียนหลังจากที่ได้เรียนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติสรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนด้วยแนวคิดวิธีธรรมชาติ พบว่า นักเรียนมีการพัฒนาความสามารถทางภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ที่ดี การสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติจะช่วยทำให้ผู้เรียนมีความสามารถทางด้านการฟัง พูด การใช้ภาษาอังกฤษ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

บวรเพ็ญ ทิวะเวช (2530) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีตามแนวทฤษฎีธรรมชาติและวิธีการสอนตามคู่มือครู ผลการทดลองพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม

สุชาติ หล่อนกลาง (2536) ได้ทำการเปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะการฟัง การพูด และความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติโดยใช้การรื้อกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านทักษะการฟัง การพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติโดยใช้การรื้อกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มทดลองมีความสามารถด้านทักษะการฟัง การพูดสูงกว่ากลุ่มควบคุม

อุไรรัตน์ ทองพินิจ (2539) ได้ทำการพัฒนาและใช้บทเรียนที่ยึดแนวคิดวิธีธรรมชาติกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ เพื่อศึกษาแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนที่ยึดแนวคิด

วิธีธรรมชาติ ผลการวิจัยสรุปว่า นักเรียนเขียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับที่คาดหวังไว้ คือ ระดับปานกลาง แต่การฟังนั้นปรากฏว่าอยู่ในระดับสูงสุด ส่วนการพูดและการอ่านอยู่ในระดับสูง

สุนิสา สุพรรณ (2540) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาบทเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติสำหรับนักศึกษาคหกรรม ผลการทดลองปรากฏว่า นักศึกษามีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 คะแนนของนักศึกษาหลังการทดลองเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนการทดลองโดยเฉพาะทักษะการฟังสูงมากขึ้นกว่าทักษะอื่นๆมาก อาจมีสาเหตุจากการได้รับตัวป้อนที่เข้าใจได้เป็นอย่างมากทั้งจากการฟังและเห็นจากการกระทำ

อนงค์กร ศรีเจริญ (2548) ได้ทำการวิจัยโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติเพื่อศึกษาความสามารถด้านการฟัง พูดภาษาอังกฤษ และความสามารถในการรู้คำศัพท์ของผู้เรียนในระดับเตรียมความพร้อมโดยใช้แผนการสอนวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติ ผลการทดลองปรากฏว่า นักเรียนมีความสามารถทางด้านการฟัง พูดภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 หลังจาการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติ มีค่าร้อยละสูงถึง 86.30 และนักเรียนมีความรู้ทางด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 หลังจาการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดวิธีธรรมชาติ มีค่าร้อยละสูงถึง 89.67 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

และจากงานวิจัยของ รุณมน สมชนะ (2549) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการสอนวิชาภาษาอังกฤษตามแนวทฤษฎีธรรมชาติโดยใช้การ์ตูนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีธรรมชาติโดยใช้การ์ตูน ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีธรรมชาติโดยใช้การ์ตูนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ด้านเจตคติของนักเรียนที่เรียนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติ พบว่า นักเรียนมีเจตคติ แรงจูงใจและความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษสูงขึ้น

จากงานวิจัยของสุชาติ หล่อกลาง (2536) ได้ทำการเปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะการฟัง-การพูด และความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติโดยใช้การ์ตูนกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวคิดวิธีธรรมชาติโดยใช้การ์ตูนกับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มทดลองมีความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มควบคุม

อุไรรัตน์ ทองพินิจ (2539) ได้ทำการพัฒนาและใช้บทเรียนที่ยึดแนวคิดวิธีธรรมชาติกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ เพื่อศึกษาแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนที่ยึดแนวคิดวิธีธรรมชาติ ผลการวิจัยสรุปว่า แรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

และจากงานวิจัยของ รุณมน สมชนะ (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการสอนวิชาภาษาอังกฤษตามแนวทฤษฎีธรรมชาติโดยใช้การ์ตูนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบเจตคติทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีธรรมชาติโดยใช้การ์ตูน ผลการวิจัยพบว่า เจตคติทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีธรรมชาติโดยใช้การ์ตูนสูงกว่าก่อนได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีธรรมชาติโดยใช้การ์ตูนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Prince of Songkla University
Pattani Campus